

هشتم الغیم: اشتغال اهمیت دارد

[اشتغال اهمیت دارد](#)

اشتغال هرگز فقط به آمار منتهی نمی‌شود و نمی‌توان به شغل به چشم یک عدد در صفحه‌ای گسترده نگاه کرد. پشت هر شغلی یک فرد، معیشت او و داستانی نهفته است. مرد یا زن، نان‌آور خانه، همه تلاش خود را برای امرار معاش خانواده‌اش، تأمین غذا و فراهم کردن سرپناه به کار می‌گیرد.

شغل با مفاهیمی مثل «ایجاد امکان تحصیل برای کودکان» و «پسانداز برای راحتی در دوران بازنشستگی» «تحقق ظرفیت‌های فردی»، «ایجاد جوامع» و «پروراندن روحیه جامعه» در هم تنیده است، «کرامت و شأن انسانی» هم از دیگر مواردی است که در موضوع اشتغال حائز اهمیت است.

در این زمینه، صنعت نفت نقشی مهم در ایجاد اشتغال در سراسر جهان دارد. از نظر اشتغال مستقیم، این صنعت کارگران، کارکنان و مهندسان ماهر و متخصص را جذب می‌کند، اما تأثیر آن بسیار فراتر از یک شغل است.

صنعت نفت برای اقتصادهای محلی و ملی مزایای قابل توجهی دارد و فرصتهایی را برای طیف وسیعی از مشاغل ایجاد میکند که بخشهای مختلف دیگر مانند زنجیره تأمین، شرکت‌های حمل‌ونقل، هتل‌ها، رستوران‌ها و مغازه‌ها را شامل می‌شود. در مجموع، صنعت نفت به تنهایی حدود ۷۰ میلیون شغل را در سراسر جهان پشتیبانی می‌کند.

بافت محلی صنعت نفت یکی از ویژگی‌های ماندگار آن است. مناطق، شهرها، روستاها و جوامعی در سراسر جهان هستند که صنعت نفت کارفرمای اصلی، محرک فرصت‌های اقتصادی، میزبان دکل‌ها، پالایشگاه‌ها و دانشگاه‌های نفت و در عین حال مایه غرور مدنی و محلی آنهاست.

«شهرهای نفتی» در هر گوشه از جهان وجود دارند و «میدلند» در ایالت تگزاس آمریکا، «آبردین» اسکاتلند، «طهران» عربستان سعودی، «پورت هارکورت» نیجریه و «بندر احمدی» در کویت تعدادی از آنهاست.

بنابراین، شنیدن درباره بحران استخدام در صنعت نفت، کمبود نیروی کار، عقبراندن نسل‌های جوان از دنبال‌کردن مشاغل حرفه‌ای در صنعت نفت و کمترپرداختن به مسائل این صنعت در دانشگاه‌ها نگران‌کننده است.

طیفی از عوامل ممکن است پشت این روندها باشد. این تصور که صنعت نفت گزینه‌ای قابل اتکا برای اشتغال بلندمدت نیست از جمله آنهاست و این دیدگاه‌های نادرست باعث می‌شود که تصور غلط «نفت بخشی از آینده انرژی پایدار نیست» ایجاد می‌شود.

این روند با توجه به کاهش مشاغل و اخراج‌های انبوه پیش‌بینی‌شده در مسیر تحقق هدف به‌صفر رساندن کربن در فعالیتهای صنعتی و اقتصادی، که حتی از سوی برخی سهام‌داران انرژی حمایت می‌شود، تشدید شده است.

آژانس بین‌المللی انرژی در گزارشی به‌روزشده درباره «نقشه راه کربن صفر» طی سال ۲۰۲۳ برآورد کرده است که در صنایع مرتبط با سوخت‌های فسیلی، در بازه زمانی سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۳۰، ۱۳ میلیون شغل از دست می‌رود.

رقم ۱۳ میلیون شغل طی یک دوره هشت‌ساله از دست رفته است، که تقریباً برابر با از دست رفتن سالانه یک میلیون و ۶۰۰ هزار شغل، ماهانه ۱۳۵ هزار شغل و روزانه ۴ هزار و ۵۰۰ شغل است.

نقطه مقابل این است که مشاغل نو در صنایع جایگزین ایجاد خواهد

شد، اما چالش‌های بی‌شماری پیش روی این موضوع وجود دارد و نمی‌توان قابلیت انتقال مجموعه مهارت‌های شغلی را متصور بود.

در واقع، تازه‌ترین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی درباره اشتغال در صنایع انرژی جهان اعلام می‌کند که محدودیت‌هایی برای انتقال مهارت‌ها به حوزه‌های انرژی پاک وجود دارد. همه مشاغل مربوط به انرژی پاک در یک مکان واحد کنار هم قرار نمی‌گیرند یا مهارت‌ها در این زمینه با مشاغل از دست رفته شباهتی ندارند.

کارگرانی که در اواخر سال‌های کاری خود هستند ممکن است تمایلی به تغییر حوزه کاری خود نداشته باشند زیرا احتمال دارد درآمد آنها در صنایع نفت و گاز نسبت به دستمزد در بیشتر فعالیت‌های مربوط به حوزه تولید انرژی‌های نو بیشتر باشد؛ متخصصان صنایع نفت و گاز به دلیل سطح بالای مهارتشان، اتحادیه‌های کارگری تثبیت شده، لزوم جبران خطرهای شغلی و الزام‌های پویایی در میان پردرآمدترین در هر بخش هستند.

آژانس بین‌المللی انرژی به‌طور ویژه، درباره مشاغل صنایع نفت و گاز، سیگنال‌های متفاوتی درباره نیازهای نیروی کار در آینده نزدیک ارسال کرده است؛ حدود یک سال پیش از اینکه آژانس بین‌المللی انرژی نخستین بار سناریوی انتشار خالص صفر کربن (NZE) خود را در سال ۲۰۲۱ مطرح کند، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی در گفت‌وگو با خبرگزاری آناتولی گفته بود که نگرانی اصلی من این است که میلیون‌ها نفر در سراسر جهان در حال کار در صنعت نفت هستند، صنایع مرتبط با نفت خام و گاز طبیعی نیز ستون‌های محکمی برای اقتصاد جهانی هستند، اگر این صنایع سقوط کنند، تأثیر منفی بر اقتصاد جهانی نیز خواهند داشت.

در سناریوی به صفر رساندن انتشار کربن آژانس بین‌المللی انرژی، سناریویی که به تازگی از سوی سیاست‌گذاران استفاده می‌شود، بخش نفت و گاز تا سال ۲۰۳۰ با کاهش بیش از ۲۰.۵ میلیون شغل یا حدود ۲۰ درصد طی این بازه روبه‌رو خواهد بود.

از دست دادن انبوه مشاغل پیش‌بینی شده با اجرای سناریوی یادشده مانند شمشیر داموکلس بر سر کارگران صنعت نفت و گاز در همه جا قرار دارد، افزون بر این، تأثیر انبوه نیروهای تعیدل شده یا تعطیلی بعضی از صنایع به حوزه اقتصادی محدود نمی‌شود و می‌تواند بر هماهنگی اجتماعی هم اثر گذارد.

نمونه‌های گذشته به اندازه کافی در سراسر جهان از جوامعی که در پی تعطیلی اجباری یک صنعت برای بازسازی تلاش کرده‌اند، وجود دارد.

در اوپک، ما پیامی روشن و ثابت درباره مشاغل صنعت نفت داریم، «جهان به تعداد بیشتری از آنها نیاز خواهد داشت»، پیش‌بینی می‌کنیم که تقاضای نفت تا سال ۲۰۴۵ به ۱۱۶ میلیون بشکه در روز می‌رسد و برای برآورده کردن آن و توسعه بیشتر فناوری‌ها برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، به نیروی کار بیشتری نیاز داریم.

به نمایندگی از اوپک از همه کارگران صنعت نفت در سراسر جهان برای مشارکت در عرضه این کالای حیاتی و محصولات نهایی از آن به میلیاردها نفر در سراسر دنیا تشکر می‌کنم.

و در پایان، همه جویندگان کار از همه نسل‌ها را تشویق می‌کنم که به دنبال داشتن شغلی در صنعت نفت باشید، این امر یکی از فرصت‌های بی حد و حصر برای موفقیت حرفه‌ای و نقش‌آفرینی حیاتی در تأمین انرژی جهان است.

هیثم الغیم
دبیرکل اوپک

کد خبر 640815